

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 21.

ANULU XXIV.

Sabiiu 1123 Martiu 1876.

Telegrafulu ese Duminec'a si Joi'a la fie-care done septemari cu adausulu Foisioerei — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditor'a foiei, pie afara la s. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate câtra expeditor'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trajelealte pârti ale Transilvaniei s' pentru provinciele diu Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri stroine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Nr. 753 Pres.

De comisariu consistorialu mirenescu in cerculu electoralu alu XX-lea alu Agnitei, pentru conducerea scrutiniului la alegerea deputatiloru sinodali, in loculu domnului vice-capitanu districtualu Ioanu Codru Dragusianu, carele nu a potutu primi acesta insarcinare, e denumitu asesorulu consistorialu domnulu Constantin Stezariu, capitanu in pensiune.

Ceea ce respectiviloru spre scire si acomodare se face cunoscutu.

Sabiiu 10 Martiu 1876.

Mironu Romanu l. m. p. archiepiscopu.

Sabiiu 10 Martiu.

Diet'a Ungariei desvolta in dilele aceste o activitate din cele mai productive. Legi preste legi se voteza, se sanctioneaza si promulgeza si in acelasi tempu resaru alte proiecte de legi de cea mai varia natura. Ministrulu de interne, cetimu, ca a depusu in comisiunea administrativa, pentru orientare, unu proiectu nou, care inca nu e de totu gat'a, unu proiectu despre nou'a arondare a Transilvaniei.

Dupa proiectulu spre orientare, Transilvania s'aru imparti in siesepradiece comitate, seu dupa cum se vede din o varianta la finea proiectului, din siesepradiece comitate.

Tier'a este organizata de vre-o câti-va ani judecatoresce, fara privintia la marginile jurisdictiuniloru administratiunei politice de astadi. Era de asteptatu ca sa vina o arondare, care sa corespunda organizari premerse. Proiectulu de nou'a arondare, cu tote ca si acum negat'a, era asteptatu, pentruca are sa inceteze anomal'a, ca unu bietu de omu, care are de a face cu tribunalulu si cu comitatiulu sa mai fiasilitu a calatori pentru afacerile sele d. e. dela Sacelu la Sabiiu si dupa aceea la Aiudu.

Este o lipsa intetitore nou'a arondare din consideratiuni practice si pentru aceea bine era, deca dupa organizarea tribunaleloru nu se intardiá si arondarea cea noua nici câtu s'a intardiatu. Pentru cei ce au trebuinte pre la tribunale si oficiele politice caletoriele cele multe, crucisii si curmedisiiu prin tiera, suntu perdere de tempu, si tempulu este moneta, dice englesulu, si poporulu patriei nostre nu are tocma mare prisosintia nici de tempu, nici de bani.

Arondarea cea noua inse mai are si pârtile sele politice.

Pentru noi români, considerata principialu nou'a arondare este o mare satisfacere, pre carea nu o potemu destulu apretiá. Arondarea acest'a nu va derima, prin ordonantie, nici provisoriu, ci prin lege ocar'a tieriei nostre seculare, impartirea in trei teritorie natiunali, cu eschiderea celei mai mari si mai numeroase natiunitati din tiera. Prin acest'a se dá si dupa lege tieriei deplina egale indreptare, pentru ca nu va mai existe dela promulgarea ei raportulu acelu tristu, ca locuitorii unei si aceleiasi natiunitati si patrie, in patri'a sea, sa locuiesca pre pamentu „ungurescu“, pre pamentu „secuiescu“ si pre pamentu „sasescu“. Voru fi multi, cari nu voru gasi asiá de importantu proiectulu póte si pentru ca e dela guvernulu unguerescu; altii 'lu voru considerá cu

totulu indreptatu in contra autonomiei transilvane.

Fatia cu reflexiunile de felulu acest'a, deca s'aru ivi, trebuie sa dicemu, ca politic'a nu incupe cu posesia si viceversa Acest'a ne-a documentatu tempulu celu relativu destulu de lungu, deia 1848 pâna la 1860, in care s'au petrecutu multe, inse neesistandu o lege cu formele ei, dupa 1860 ne-amu trezitu iera in impartirea politica de odinioara, in carea suntemu si astadi. Cátu pentru autonomia, o nearondare de siguru ca nu e in stare sa o mântuie si apoi deca dupa impartirea cea vechia tier'a nu e a nostra, seu n'avemu si noi parte intrens'a, cui e buna autonomia? decátu claselor privilegiate, intre cari noi sa nu ne dorimu nici odata, afara deca amu renuciá dela aceea câtra care nesuesce astadi tota lumea, câtra o democratia ratiunala. Si apoi, autonomia, dupa cum si-o intipuescu multi, aru nivelá dóra asiá ingraba tote gardurile si ingraditurile stravechi prin care fia-care natiunitate privilegiata, afara de români, si le-a fostu radiatu pentru cá sa-si apere esistintia? O dieta transilvana compusa sub influintia unui românu, va se dica, intr'unu tempu favorabilu, si nu avé majoritate românesca si apoi crede cineva ca intr'o dieta transilvana autonoma, cu majoritate relativa româna nu aru tiené pre celelalte dóua natiunitati totudéun'a impreunate cá sa faca majoritatea absoluta?

Tote elementele cauta dupa modalitati in puterea caroru ceea ce este omogenu sa se traga la unu locu. Numai noue româniloru din Austro-Ungaria ni-a remasu rezervatu cá sa dorimu tempuri si sa sustienemu referintie, dupa cari in Transilvania sa stea români sub dóue minoritati mici, cari facu o majoritate mica si in Ungaria sub o majoritate mare si in Bucovina in mai acelesi impregiurari nefavorabile cá in Ungaria. Pre cându si unu copilu trebuie sa cunosca ca o masa mare de aprópe 3 milioane români, pre unulu si acelasu nivelu politicu, in un'a si aceea si patria, in care numai un'a majoritate are asupra sea, pre care eventualu o aru poté si invinge, potu face mai multu, deca voru voi sa faca, decátu impartiti in tote patru venturile, pentru o autonomia imaginata. Nu suntemu contrari autonomiei, dara asiá departe sa mergemu pentru dens'a incátu sa uitâmu tote, bune si rele, n'aru fi decátu orbia politica.

Dara sa revenimu la proiectulu arondarei. Acest'a dupa cum este elu are si pârtile sele politice slabe.

Cum aruncâmu o privire, câtu de fugitiva asupra cartei, gasimu pârti, cari suntu in cea mai mare contradicere cu scopulu proiectului, cu inlesnirea administratiunei. Asiá, cá sa incepemu din coltiulu celu mai estremu despre sud-ost, dâmu la finea proiectului de variant'a, carea impreuna districtulu Brasiovului cu Treiscaunele intr'unu comitatu, cu loculu centralu in Seps-Szt-György (Sân. Georgiu), locu fara de nici o insemnatate.

O tacsâmu si noi numai cá pre o varianta si presupunemu, ca nu se va realisá si asiá trecemu mai departe.

Comitatulu Treiscaunelor, deca remane singuru, alu Ciucului si alu Odorheiului suntu comandate de impregiurari topografice si asiá in privintia lor amu avé putieniu de disu. Dara, indatu ce tre-

cemu mai inlainturulu tieriei, d. e. la cele dóue comitate ale Cetatiei de balta dâmu preste inconveniente, ce din scopulu proiectului, cum ni-lu intipuescu noi, nu se potu nici deduce nici esplicá. Comitatulu Cetatiei de balta mare, cu loculu centralu in Sighisior'a, are sa cuprinda scaunulu Cohalmului, alu Sighisioerei, Cincului mare si Mediasului, fara de pârtile cari vinu la comitatulu Cetatiei de balta mici etc. si totusi Elisabetopolea, carea este in lini'a drumului de feru cu Mediasulu si Sighisior'a remane pentru comitatulu celu micu alu Cetatiei de balta cá locu centralu, in periferia estrema a comitatului. Preste astfelu de inconveniente dâmu la comitatulu Albei, din care se da Magulu si Sacelulu comitatului Sabiiului, precându Ogn'a si alte comune care si au emporiulu la Sabiiu si judecatoresce se tienu de Sabiiu, remanu si mai departe impreunate cu Aiudulu celu pré indepartatu (dincolo de Alb'a-Iuli'a).

Dara astfelu de inconveniente suntu multe; inse proiectulu nu este statoritu definitivu si asiá nu intrâmu in tote amenuntele, lui pâna cându lu vomu avé intr'o stare mai perfecta. Destulu atâta, ca din câtu lu vedemu si din câte cetimu in diurnalele magiare, scopulu s'aru vedé ca nu e atâtu de a inlesni administratiunea, dara de a intari elementulu magiaru. Deca i se va pune proiectulu magiarisarea de scopu supremu, atunci proiectulu ia cu o mana ce da cu cealalta. Si cu tote aceste nu va ajunge nici scopulu magiarisarei, nici alu multiamirei poporului din patria.

Ne exprimâmu dara o dorintia cându dicemu, ca scopulu magiarisarei, deca cum-va este, sa se stérge si se remana numai celu alu unei bune si inlesnite administratiuni. Atunci va fi proiectulu binecuvantatu de majoritatea tieriei.

Revista politica.

Eri s'a inceputu desbaterea asupra proiectului de lege privitoriu la regularea fundului regiu.

Loculu celu dintâiu lu ocupa in diurnalistica afacerile orientale, in specialu situatiunea in Serbi'a si in tierile rescalate. Press'a oficiosa din Austro-Ungaria si da tota silintia se infacisiese lucrurile in coloru câtu se póte de pacifice. Abia suntu dóue dile de candu spuneau tote oficiosele, ca zelulu serbiloru pentru resbelu este infrântu de sfaturile diplomatiei si adaugeau, ca Russi'a a facutu mare presiune atâtu la Belgradu câtu si la Cetinje pentru sustinerea pácei.

Alaturea cu scirile aceste se credea, totu dupa spuselu press'e oficiose, ca insurectiunea se afla in resfuletele cele din urma, ca multi fruntasi din Erzegovina si Bosni'a se intorcu a casa, bá se si intrepunu la connatiunali si coreligionarii lor rescalati pentru cá sa induplece pre cesti din urma la depunerea armelor si la asteptarea cá sa se implinesca promisiunile turcesci. Tote aceste erau acompaniate de perspectiv'a, ca ciontându Austro-Ungaria subventiunea pentru refugiatu, acesti'a nu voru avé alta de facutu decátu sa se duca a casa.

Dupa ce press'a oficiosa a intretienutu publiculu vre-o câte-va dile ce mulcomiri de aceste, vine acum si ea schiopatandu si spune, ca Ser-

bi'a continua inarmarea, ca eserceza militiele si le prevede cu pusculile cele mai noue si mai bune, ca are o provisiune de 190,000 pusci, ca radica fabrici de ierba de pusca in apropierea confinielor turcesci, ca in fine principele Milanu a dechiaratu diplomatiei, ca pâna nu va intrá Muntenegru in actiune, nu va intrá nici Serbi'a.

Caracteristica si mai identica cu dechiararea acest'a este urmatória telegrama originale la „P. Ll.“ datata: Belgradu 19 Martiu. Astadi, dice depesi'a tel., fura provocate militiele natiunale cu tob'a: sa-si termine pâna la finea lunei lui Martiu tote afacerile economice la câmpu si acasa si sa se provéda cu lucrurile cele neaperatu trebuinciose, pentruca eventualu sa póta respunde la apelu in armatura deplina.

Despre insurectiune strabatu acum sciri, cari mai curendu testéza ca insurgentii s'au mai intaritu si ca trupele turcesci suntu obosite. In dóue loviri la Mirkovicz si Kosara (8 si 14 Martiu) fura turcii batuti. „Pressei“ din Vien'a i se telegraféza din Ragusa, ca incercările Muntenegrului de pacificatiune suntu cu totulu zadarnice. Insurgentii dicu ca ei voru parasí resbelulu, deca turcii se voru lepadá de Coranu.

Din mai multe pârti vinu sciri seriose ca fortarétia turcesca Nicksich are sa cada câtu de curendu in mânilu insurgentiloru.

Despre reintórcerea refugiatiloru se scrie ca acei cari se intorcu, barbati, fara muieri si copii, se reintorcu inarmati si organizati in grupe, cari dupa ce intra in tierile rescalate, organizéza mai departe rescóla. De alta parte muieri si copii si acum trecu in Croati'a si in Dalmati'a, pentruca sa se asecuré contra crudelitátiloru turciloru.

La tote aceste adaugemu vre-o câte-va cuvinte dupa „Glatzer Tagpost“ care spune ca contele Andrassy nu se va sfii a pune pre tapetu cestiunea interventiei. „Credú a fi bine informatu, dice coresp. (din Vien'a) alu foiei, deca tienu interventiunea verosimila sub urmatórele conditii: deca puterile se voru uní a incredintia Austriei fortiat'a opera a pacificarei si adeca sub responsabilitatea comuna. O conditiune neincungiurabile este consimtiementulu Turciei.“

„S. d. T.“ adauge: „Dé:a se aru adeveri scirea acest'a, aru fi pasulu celu mai nenorocitu din partea Austro-Ungariei, pentru ca si aru legá sórtea monarchiei acest'e de sórtea Turciei, carea se afla in procesulu putredirei. Póte ca pre unu momentu aru tiené legatur'a, póte ca pre unu momentu Turci'a aru fi mantuita, dar in momentulu celu mai de aprópe aru fi trassa si monarchia nostra in vertegiulu cestiunei orientali. Unu barbatu de statu, care face politica austriaca si nu turcesca, nu trebuie sa uite ca in monarchia acest'a locuiescu multi slavi.“

Din Constantinopole se scrie la mai multe diurnale ca Sultanulu n'are alta ocupatiune mai placuta decátu sa pandesca dupa sume de bani cari vinu la vistieria, pre cari iute le confisca prin adjutantii sei si le cara la palatu. Trupele nu capeta solda de 10 luni de dile si amplotatii de unu anu de dile.

Diet'a Ungariei.

In sedinti'a casei reprezentative dela 17 Martiu n. se pune la discutie proiectului de lege relativu la oficiolatele scóleloru poporali.

Reportorul comisiunii centrali Al. Molnár, cá primulu oratoru, motivéza proiectulu in cestiune. Proiectulu, dice oratorulu, a trecutú dejá prin mai multe retorte, nu numai comisiunea instructiunei a factu modificatiuni in proiectulu originalu, ci s'a propusu si in sectiuni unele emendamente, asiá încátu rezultatulu unei discussiuni omnilaterali si mature forméza bas'a desbaterei. Nesuinti'a principale, pronuntata in proiectulu de lege, merge intr'acolo, a aduce administratiunea scóleloru in legatura organica cu administratiunea intréga.

Ministrulu de instructiune Trefort: Din multe párti s'au facutu proiectului imputarea, ca e cu totul de prisosu, spre a combate acést'a imputare, ajunge a indigitá scurtu la geneza proiectului de lege. Dupa cum se scie, inspectorulu scolaru apartiene la membrii comisiunii administrative, cárei i s'au datu agende scolare forte insemnate, prin acést'a a devenitu superflua o corporatiune, — consiliulu scolaru — care resolvea pâna acum agendele instructiunei, si acést'a trebuie stersu acum, pentrucu misiunea lui a trecutú la comisiunea administrativa; dreptu aceea erá de lipsa, a regulá prin o lege agendele oficiolatulu nou de administratiune a scóleloru (Aprobare). Ministrulu recomanda casei spre primire proiectulu fiindu corespunditoriu relatiuniloru actuali.

L. Mocsáry declara contr'a pareriloru afirmate de antevorbitori, ca prin proiectulu acést'a nu s'a restabilitu de locu armoni'a, relevata de atâte ori, intre administratiunea scolaru si administratiunea generale. Pentru a asigurá scopulu acést'a, trebuie sa pornimu cu totul pre alte cáli, trebuie sa se dea municipieloru si instructiunea.

Bart. Plachy acceptéza proiectulu de lege, care suplinese in parte, pre cátu numai se póte, legea scolaru din 1868, care nici cându nu s'a escusatu de ajunsu. Lui Mocsáry i observa, ca in Ungari'a punctulu de

vedere de statu si de natiune ungeresca e unulu si acel'asi, (Aplausu viu) si ca fatia de statu nu ne putemu pune pre unu punctu de vedere confesiunalu. Proiectulu de lege nu da ansa motivata la desbateri principali, pentruca aici e vorb'a numai de partea administrativa a scóleloru poporali. In fine recomanda proiectulu spre acceptare.

C. Gebbel espune, ca proiectulu de lege periclitéza **autonomi'a** garantata a protestantiloru si din motivulu acést'a densulu nu póte sa-lu primésca.

Th. Vechey pledéza intr'unu discursu lungu pentru acceptarea proiectului.

Ig. Helfy de asemenea e de parere, ca proiectulu nu trebuie judecatu din punctu de vedere confesiunalu, cu tóte aceste respinge legea, pentru ca instrainéza scólele dela selvadministratiune.

Dupa contele Ráday, care pleđa pentru acceptare, si Istffy, care respinse proiectulu, vine B. Kállay. Acést'a desapróba ca se vorbesce in discussiunea asupr'a acestui proiectu de autonomia si confesiune, pre cându unu proiectu de lege despre oficiolatele scóleloru poporali aru trebú judecatu numai in modu obiectivu. Oratorulu a combatutu la tempulu seu proiectulu despre comisiunile administrative, dara de vreme ce acést'a va deveni curendu lege, votéza pentru proiectulu in desbateri, care e unu suplementu alu acelei legi, apróba sustinerea institutiunei inspectoriloru scolaru, dara trebuie sa ne tememu, ca inspectorii scolaru nu voru avé tempu sa inspectioneze intr'adeveru scólele fiindu ocupati mai totudéun'a cu sedintiele comisiuniloru administrative. Oratorulu va propune in discussiunea speciale unele modificatiuni, acum primesce proiectulu de basa la desbaterea speciale.

Cu aceste se inchide sedinti'a.

In sedinti'a dela 18 Martie se continua la ordinea dilei desbaterea generale asupr'a proiectului relativu la oficiolatele scóleloru poporali.

Iul. Schwarz vede in proiectu o dispositiune curatu administrativa, care e unu adausu la legea de scólele poporali din 1868 si o urmare

le sciu, le spuiu pre langa atare bagsisiu corespunditoriu. Me temu inse, ca póte pre lenga tóta seraci'a natiunale, mi s'aru depune bagsisiulu si in urma candu aru veni rendulu la mine, cá se spuiu, nu asi putea spune alt'a, de cátu ca n'amu ce spune!

D'ar nu e vorba ca dóra n'asi avea; in sa fiind-ca eu nu asi poté spune, de cátu adeverulu, adeverulu in sa numai copii si nebunii 'lu spunu si n'asi vrea pentru lumea ast'a se fiu privitu nici de un'a, nici de alt'a, mi amu propusu, numai se sioptescu, pentru cá se auda numai acei'a, carii au atát'a estensitate in urechi, încátu se le fie de ajunsu vuetulu meu sioptitoriu.

Dar' si pentru de a siopti, inca trebuie se ai mai intáiu ce. — De materialu, slava Dlui, ca ingrijesce de prisosu cursulu culturalei nóstre presente, atátu morali cátu si intelectuali si culturali. Cáci mai multa lefterie de tréb'a mea, ca astadata, anevoia va fi mai produsu altu anudela urdirea Romei incóce. Si cu tóte acestea pei de fóme in camér'a cu carnatii. Cáci colea taie pop'a limb'a, dincolea cum siene-ci cev'a ti-ai facutu de capu!

Dar' cu tóte acestea, déca mi-amu propusu, ca se sioptescu, nu voiú face cá cei'a, cari cánt'au Ossan'a foculariului nostru literatoricu numai lánga paharele cu olaina; ei intr'adeveru voiú si siopti. Inse atátu sántieniele, cátu si mariile si ilustritátile le voiú

naturale din legea despre comisiunile administrative. Purcediendu din convictiunea acést'a oratorulu credea, ca cas'a va fiscutita de ori-ce desbateri generale si totusi se desvólta o lupta mare de principie, pre cându aru fi de doritu, cá oratorii sa se întórca pre terenulu propuneriloru positive. Oratorulu acceptéza proiectulu, dara imputa, ca la noi se considera prea putienu relatiunile practice cum le vedemu din datele statistice, ca la cladirea scóleloru se purcede intr'unu modu risipitoriu. Dupa aceste oratorulu se întórce contra reprezentantiloru administratiunei scolare municipale si confesiunali.

Nicairi nu suntú veleitátile comitatensiloru spre dauna mai mare, decátu pre insemnatulu terenu alu instructiunei. Fatia cu relatiunile nóstre speciali statulu trebuie sa aiba influentia directa asupr'a instructiunei (Aprobare viua).

Chiaru si in Angli'a, la care se provóca municipalistii atátu de bucosu, unde pre la inceputulu secululu erá despretiutu ori-ce amestecu alu statului, principiulu centralisatiunei castiga acum totu mai multa influentia (Aprobare). Nime nu va denegá comitatelorú meritulu lorú pentru conservarea constitutiunei, nime nea nu le va refusá pietatea, dara — intréba oratorulu — avut'au ele cu tóte aceste cea mai deplina autonomia, avut'au vre-odata drumuri bune, zidit'au spitale, regulat'au caus'a seraciloru? (Aprobare, viua in centru si in drépt'a estrema).

C. Szatmáry acceptéza proiectulu de basa la desbaterea speciale, dara 'si exprima speranti'a, ca dóra se va modificá dispuzetiunea relativa la influentia statului asupr'a metodele de invetiamentu a scóleloru. Oratorulu indigita impregiurarea, ca in Ungari'a protestantismulu a mersu mâna in mâna cu libertatea si provocarea la acést'a nu invólva nici unu punctu de vedere confesiunalu (Aprobare).

E. Trauschenfels e de totu surprinsu de observarea ce o a facutu in decursulu desbaterei, ca reprezentantii drepturiloru autonome ale confesiuniloru se opunu reprezentantiloru influentiei statului cá nisce obscurantisti. Cându s'a substernutu

lasá in pace, se visedie usioru si dulce pre laurii castigati pre câmpurile libertátiei si in vii'a Dlui; si voiú siopti o simpla istorióra nevinovata, ca perii din barb'a unui stalpnicu.

Cându togm'a me apucu sa-mi compunu pros'a cátu se póte de filosofica si poetica, cá se cugete cine-va ca facu si eu parte dintre eruditii dela vre-o „Revista contemporana“ séu celu putienu sum vre-unu corespondentulu secretu a-lu „Ighienei“ séu „Semnatoriului“ din Blasiu; mi plesnesce deodata prin minte si esclamu cu tóta convictiunea unui'a ce e si-guru de intreprinderile sele: „Dar óre de acea lúcesce numele teu intre neuitaverii literati si poeti de Oradea mare si Aradu, a cároru opuri terribili literarie au datu o nóua directiune întregei literaturi romane, pentrucá sa-ti exprimi ideile tale in vulgar'a prosa? Si nu simti tu in tine, chiaru si numai din respectu cátra colegii tei de literatura, atát'a invapaere poetica, încátu cu câte-va idei subline — cá cele din „Almanach“ — sa faci se vibredie firmamentulu si muritorii de sub elu!“

Ce nu face o incordare, o aventare nobile. Si apoi poesi'a mai are inca pentru sine si bunetatea, ca e umbrita de licenti'a poetica.

Deci dixi et feci si celu ce nu aru crede convinga-se din urmatórele:

Frundia verde de marariu,
Nu e omu cá Calindariu

legea de invetiamentu poporalu, a fostu altmintrenea lucrulu. Atunci s'au intrepusu liberali renumiti cá C. Tisza, si S. Bernat pentru conservarea drepturiloru speciali ale confesiuniloru, fára de a li se face imputarea acést'a. Oratorulu respinge proiectulu.

St. Molnár enumera calitátile eminente ale legei in respectu culturalu si natiunali si se declara apoi pentru primire.

Bl. Orbán respingendu proiectulu adauge, ca inspectorii scolaru trebuie alesi, iér' nu denumiti.

I. Michl acceptéza legea fiindu ca nu vede intr'ens'a vre-o influentia ilegale; nici unu guvrenu din Ungari'a nu-si va puté permite atare ingerintia, fiindu ca nu o suferé poporulu.

G. Pap nu vede in proiectu unu atacu asupr'a autonomiei confesiuniloru si chiaru cându aru fi acést'a, protestantii s'aru supune dispositiuniloru legei, de-si cu anima sangeránda; (Aplausu viu.) oratorulu saluta statulu pre terenulu promovári scóleloru si primesce proiectulu de lege.

C. Fabritius dovedesce, ca sasii nu s'au tienutu nici chiaru de diplom'a leopoldina, la care se provóca deputatii sasesci pentru a-si motivá votulu locu de respingere. Fab. primesce proiectulu.

Cu Sig. Csátár, care pledéza pentru proiectu, se termina desbaterea generale si referentulu Molnár apera inca odata proiectulu replicándu antevorbitoriloru cari au disu, ca proiectulu promovéza centralisatiunea si vatema autonomi'a confesiuniloru. In fine recomanda casei proiectulu. (Aplausu generalu).

Cas'a primesce apoi proiectulu de basa la desbaterea speciale.

Se resolvescu unele petitiiuni si D. Irányi interpeléza pre ministrulu de comerciú: Pentru ce a detrasu diariulu „Gartenlaube“ debitululu postalu?

A particulari ad universale non valet consequentia.

O dicemu collocutoriloru nostri, pentruca ei calca desu acést'a regula de cugetare nu voimu sa preocupámu cu ce scopu, rezultatulu ne aru dice: cu scopu de a calumniá pre romani

Sioptiri.

Punendu cine-va mân'a pre partea aceea a imbracamintei „aparatóreloru de capitoliu“, pre carea cultur'a moderna a facut'o mijlocu, spre comunicarea celoru mai subline si celoru mai profane idei si inchipuri; se crede dela inceputu indatoratu de a filosofá séu celu putienu de a-si ascunde seraci'a ideiloru in frase, care cu cátu mai fanfaronistice, cu atát'a mai buna inchipuire dau despre cel'a ce voi se dica ce-va, inse fára de a scí insusi ca ce.

Si intr'adeveru, ca acést'a e adi metodulu celu mai potrivit de scriere. La intielesu scriu numai cei usiori de glava; séu apoi acei'a cari 'si rischeaza viitoriulu, cutediandu de a atacá virginitatea „femei lui Cesar“, séu de a nu aprobá mortisiu tóte câte toculariulu literatoricu, séu membrii acestui'a, cu capu 'n frunte, chiaru numai li-au visatu ca aru fi bune.

Asi dice si eu, ca sciu ce sciu; de nu m'asi teme ca marele si infalibilulu natiunalistu si diurnalistu, de bunu genu nascutu, jelsu de patentá pentru nascocirea acestei subline expressiuni, me va incaierá cu vre unu procesu plagiatoricu si me va silí se facu si eu cunoscentia cu ciutari'a, in carea D-sea d'atâtea ori a deplánsu séu in persóna séu prin substituti, deplorabilitatea si necuprindibilimentetatea nóstra natiunale!

M'asi incumet'a póte si la mai multu. A si dice chiaru, ca cele ce

Iscusitu si procopsitu

Nevrednicu de urgisitu.

Velva mare, minte scurta —

Fericitu cin' nu'lu asculta

Da'i sfetnicu la gadini mari,

Decátu elu, póme mai rari! —

Frundia verde pastranogu

De vrei sa fii cu norocu

Si s'ajungi in grasa pita

N'ai decátu se intri 'n clica. —

Orbu se fii de meserie

Séu cu vr'unulu in cuscrie;

Ignoranti'a fia-ti dupla,

Ei de minte nu s'ocupa! —

Frundia verde maracine

Cine-i literatulu cine,

Procopsitu de provedintia

D'a fi sia h preste sciintia.

Mai mare 'n literatura:

Decátu mutulu fára gura?

Cându n'are d... lu ce face,

Pune ici colea conace.

Iá minti dela pr... enti

Li incaera cu baieti.

Paruai'a 'i lupta drépta,

Simtiulu nobilu 'lu destépta!

Vedeti ce póte produce invapaerea poetica? Dar' inca acéstea tóte 'su nimic'a si v'asi poté siopti si inca multe altele; déca n'aru fi frie'a de „taie pop'a limb'a“. — Va taia inse un'a, dóua si nóua; pâna ce in sfer-situ, nui va ma taia cosorulu.

Presupunu ca se voru mirá on-lectori, cum eu, cu dovedit'a-mi eruditune literaria, nici servitoriu la cinsti'a Asociatiune n'amu potutu ajunge. De-si m'asi fi tienutu fericitu

în genere. Dela unu casu specialu, dela o fapta ilegală, carea se pôte impută unui romanu, conlocuitorii nostri, deprinsi în limbajulu care are de rezultatu calumni'a, facu alusiune la natiunea intr'ega si facu acést'a cu mare pasiune. Sa fia aici tendintia? Nu voimu sa afirmămu si nu putemu negă.

Unu neputinciosu si peritoriu de fôme a furatu o bucatura de pâne: déca din intemplantare este romanu, numai decătu se publica în diurnale: „a furatu unu romanu: vedeti, ce ômeni suntu romanii!“

Din templare se afla la unu omu necarturariu „bancnota“ falsă: indată este inhatiatu; are se documenteze, ca nu elu a falsificatu banii; escus'a decurtatului, sustienuta de presumpsiunea cea cea mai naturală, nu este ascultata: elu este suspectu, penruca este romanu: se publica în diurnale: „eata, ce ômeni suntu romanii!“

Astfelu de invectiuni calumniatôrie au escitatu déjà demultu desgustulu tuturoru ômeniloru onesti. Dar' conlocuitorii nostri le continuéza totusi cu acela'si focu adi în tempulu luminei, cá si în trecutu séu alu intunerecului.

Aceste invectiuni suntu cu atātu mai uricióse, cu câtu ele provinu din ur'a cea manifestă si nedumerita, ce o nutrescu conlocuitorii nostri în contr'a nôstra, din cugetare nelogica séu nesocotintia. Penruca déca inrumpetorii intr'o casa au bolta au fostu de alta natiunalitate sasi séu nemti, magiari etc., se publica: „au fostu nisce v a g a b u n d i“; déca defraudantii baniloru erariali n'au fostu romani, se publica: „compatimire!“

Va fi tréb'a istoriei a enumeră stricaciunile, câte le au causatu conlocuitorii nostri prin necontenitele calumniari aperte si ascunse în decursu de secole pâna în momentul presentu. Istori'a va dovedi, cumca o mare parte a nefericirii nôstre natiunali si patriotice avemu a o ascrie calumniatôreloru si neobositeloru invectiuni batjocuritorie. Aici ajunge a constată, cumca ômeni, cari pre la anii 1850 veniau aici din alte provincie austriace nu se putéu miră destulu, ca în locu de „ursi“ si „lup“ si „gente asiatica“ aflara si în patri'a nôstra ômeni civilisati si ginti iubitoare de civilisatiune.

Un'a ginte iubitoria de lucru si

cându numai prin mâni'mi, treceau mantuitoarele concluse, din tempurile mai nôue.

Dar ce se facu! Mi stau în contra; nu atātu lips'a domiciliulu la resiedintia, carele în sine inca e unu momentu, de cea mai mare însemnatate în cumpen'a calificatiunei; câtu si mai cu séma giuristarea, ca inca n'amu pacalitu pre nime în vre-o polemia literat'o-natiunale. Ba, rezultatu practiculu din tóta procopsél'a-mi, nu potu aretă nici atăt'a, cá se potu dice, ca cutare séu cutare Anica, fu despărta de condeiulu meu!

A-si mai siopti pôte; dar' sioptitulu ti usca mai tare gâtlegiulu, decătu vocea sonora, cá a celebrulu deputatu de Aradu. Si apoi dieu penru gâtlegiulu meu, nu contieniu pivnitile . . . . balsamulu din care se recreaza altii mereu, umplendu-se de duchulu —. Si 'si pôte ori-cine imagină, ce nefericire aru fi penru mine, cându, în stadiulu acést'a, m'aru luă la paruiala vre-unulu mai bunu de colti, inca si decătu cei ce au de a se ocupă anume cu literatur'a natiunale. —

Deci pâna ce voiu cam trece preste potignél'a ast'a: Valeant patres et consules!

Democritianu.

ordine, cum e gintea româna, dupa ce a datu atâte dovedi frumóse de tolerantia si de iubirea deapropelului, a meritatu se fia mai vertosu laudata, iér' nu calumniata. Românu are talentu si aplicare multa spre sciintie. Institutele de invetiamentu, de cari dispunu alte natiunalitati si în specialu sasi, suntu dotate în mare parte si din averea româniloru. Dar' acestea pâna ieri alaltaieri erau inchise româniloru. Si totusi o specie a calumniariloru eră, ca români nu iubescu scól'a si nu simtu trebuinti'a culturalei. Acést'a este totu deodata dovéda de neconsciintiositate cea mai apusa!

Românu a apertu cu sângele seu patri'a si tronulu, — avemu de martora istori'a si memori'a. Si totusi amu trebuitu se audimu suspectiônările cele mai dureróse: „D a d e r W a l a c h e v o n N a t u r a u s f e i g e u n d t r ä g e i s t“ se dice intr'unu memorandu sasescu despre români indată dupa anii 1848/1849, indată dupa tempulu sacrificiulu celui mare alu româniloru de 40,000 de martiri.

De si se dice, ca românu tiene minte nedreptatea si binefacerea, totusi ne indoimu, ca va fi în stare o memoria omenésca, a pastră atâte nedreptati, injurie, calumniari si batjocure, câte a suferitu în decursu de secolu, cându acestea intr'unu spatiu micu de tempu se repetiescu în numeru însemnatu. Ascultati istori'a patriei, cum se propune pre la unele scóle, si ve veti convinge, ca tinerimea nu se deprinde a iubi adevêrul si pre deapropéle, ci a fi astuta si falsa. Dar' ce mai comemorăm noi, ca nice loculu museloru nu este sântu, cându în lunele trecute amu auditu si ne-amu indignatu, ca unu aparatoriu, carui'a 'i este inim'a fôrte aprópe de gura, avú indrasnél'a inaintea tribunalulu, a suspesiônă pre comun'a intr'ega de crim'a, carea se investigă. De si cunóstemu pré bine pre conlocuitorii nostri, totusi dorimu din inima, cá sa-si cunósca erórea si judecat'a stremba, nelogica si pôte si tendentiósa penru cá sa putemu odata a ne bucură cu totii impreuna de fruptele civilisatiunei, cari nu potu nici decum pretinde cá ômenii sa se urasca între sine. V.

Relativu la inarmările Prussiei, estragemu din diariulu francesu „le Monde“ urmatóarele:

Prussia lucréza cu o neobosita staruintia a sporí si a-si perfectionă puterea militara. Nici odata pôte n'a desfasiuratu mai multa activitate în diferitele sectiuni ale ministeriulu de resbelu din Berlinu cá acum.

Câte-va notiuni imprumutate dela o ordine de lucruri fôrte positive voru face pre ori cine se intieléga modulu cum nemtii sciu se intrebuintieze repausulu pâcei.

D. Boulanger, majoru în artileri'a belgiana a inventatu, sub numele de telemetru, unu instrumentu care indica distanti'a între dóue armate prin singur'a detunare a unei descarcaturi de arme de focu. În urm'a mai multoru experientie facute, artileri'a prusiana e decisa sa adopte acestu instrumentu, care e menitu se faca resbelulu si mai sciintificu decum e adi.

O alta inovatiune admisa în armat'a prusiaca e tunulu Krupp de 35 1/2 centimetre. Acestu tunu, de-si cantarescu numai 57,000 chilogramme, de pulbere prismatica si cu o giulea în greutate de 250 chilogramme. În experientiele cari s'au facutu la Dulmen, giuléu'a a strapunsu la o distantiă de 1800 metre unu semnu imbracatu cu unu stratu de feru tare, în grosime de 24 degete. Prin urmare, ori-ce vase cuirasate, a căroru cuptusielă de feru aru fi în grosime de 14 degete, dupa cum se obicinuescu mai de ordinaru, nu mai potu resiste descarcaturiloru acestui nou tunu, fôrte usioru, cu a trei'a parte mai usioru decătu cele

mai mari tunuri englese. Elu presinta apoi si alte avantagie; se pôte radica pâna la 48 3/4 grade si se pôte inclina pâna la 7; e asediatu pre unu lafetu fôrte radica, asiă în câtu se pôte trage preste unu parapetu inaltu de 2 picioare, si manevrarea mecanismulu se pôte face cu fôrte putieni ômeni.

O alta imbnatatiune este inlocuirea vechiulu mortieru de bronzu, cu mortierulu de otielu, care se pôte umplea cu 4 chilogramme pulbere în locu de 3 1/2.

Artileri'a de cetăti si de câmpu va renuciă la vechi'a capsula, care se va inlocuî cu unu nou aparatu aprindietoriu. Bomb'a lui Shrapnel, modificata intr'unu modu fôrte însemnatu, în urm'a experientieloru ce s'au facutu cu ea, este din nou pusa la ordinea dilei. Tubulu prin ajutoriulu cărui'a isbucnesce e unu capu de opera de sciintia si atātu de perfectu, în câtu pre unu percursu de 4900 metre, se pôte precisă cu esactitate matematica distanti'a unde se va sparge în bucăti. Nisce experientie recente au probatu ca este fôrte lesne a se tramite cu acestu instrumentu 30 glóntie intr'o tianta de trei picioare patrăte, situata pre malulu de dincolo alu unui riu latu, de dóue ori câtu Sen'a. Artileri'a de marina si artileri'a de câmpu voru fi aprovisionate intr'unu modu indestulatoriu cu bombe de felulu acést'a.

S'au creatu poduri portative de feru avendu de scopu de a inlocuî podurile căiloru ferate distruse de inimici. Aceste poduri se potu transportă cu lesnire; diferitele loru părți se imbina cu o iutiéla estrema si suntu destulu de solide penru a se trece preste ele cele mai grele transporturi, fără nici unu inconvenientu. Ele suntu lungi de 90 picioare. În fine personalulu construierei si distrugerei poduriloru s'a indoiu si intarirea tuturoru cetătiloru continua a se face pre unu picioru fôrte intinsu.“ „U. p. A.“

Sa ne tememu.

Sub acestu titlu cetimu în „Tablitiile unui spectatoru“:

Mai multu de câtu nici odata, de trei dile, noutătile comunicate bancheriloru si diareloru de agentiele oficióse, merita de a fi tiente cá suspecte. Pórt'a otomana este cea dintăiu care n'are incredere în fagaduilele ce-i facu principele Serbiei si principele Muntenegrulu de a retrage spripinulu insurgentiloru si de a exercitá influinti'a loru în favórea restabilirei ordinei si a liniscei în Erzegovin'a si în Bosni'a. Suntu bune motive de a se indoi de bun'a credintia a principelu Muntenegrulu. Câtu despre principele Serbiei, elu este cu totulu în neputintia de a avea influintiã asupra insurgentiloru în sensulu pacei. Elu insusi are o mare necesitate de a se simtí protegiatu contr'a sentimenteloru de ostilitate ale poporulu seu. Intr'o depesia a agentiei Havas, lumea diplomatica a descoperitu cu o nespusa surprindere escentricitatea urmatóre: „In schimbulu angagementeloru pacifice luate de principele Muntenegrulu si alu Serbiei cátra puterile nordice, aceste puteri garantéza pre disii principii contr'a ori-cărei revolutiuni la densii.“

Acést'a este comicu curatu. Mai intăiu puterile n'au garantatu nimicu. Pre urma nici o putere nu se gândesce a comite nebuni'a de a tramite unu corpu de armata la Cetinje si la Belgradu penru a asigură pacinicele dile principelu Nichit'a si nenorocitulu june Milanu, a cărui cadere este asiă de sigura cá si aceea a principelu Carolu dela Bucuresci, si acést'a nu e lucru putienu. Inca odata, Pórt'a otomana n'are nici o incredere în fagaduielele cari emana pre di dela Belgradu si dela Cettinge, si pre cari faptele le desmintu pre fia-care di. Trupe suntu tramise pre fruntariile

Serbiei si Muntenegrulu. Ministrulu resbelulu activéza fôrte multu mobilisarea Reditiloru. În fine, vice-regele Egiptulu a primitu ordinu dela sultanulu de a prepară si de a pune contingentulu trupeloru sele la dispositiunea divanulu imperialu. În fôrte putiene dile, Pórt'a va concentră unu efectivu impuitoriu destinatu unei actiuni imediate care lips'a tesaurulu nu permite a se intardiă, A. L.

Domnulu redactoru alu diariulu „Pressa“.

Dle Redactoru! Binevoiti ve rogu a inseră în diurnalulu „Pressa“ aceste renduri relative la venirea în Romani'a a principelu rusu Souvarovu si intaluirea sea cu domnitoriulu la Brail'a. Potu scrie aceste renduri în consciintia cá unulu ce n'amu fostu decătu o singura intemplantare.

În numerulu diariulu „Românu“ 3—4 Februarie a. c. se inseréza unu articulu sub titlulu: „Cetimu în „le Monde“ dela 6 Februarie.“ În acelu articulu nu vediu decătu o adevêrata poveste, o inventiune din partea acelu diplomatu strainu si déca în tóte afacerile si intreprinderile sele politice este, asiă de bine lamuritu si convinsu de adevêru cum se crede ca aru fi în ceea ce privesce trecerea principelu Souvarovu prin Romani'a, 'lu potu incredintiă ca l'au insielatu . . . ca este cu totulu strainu de adevêru si-lu povatuiuescu pre acelu diplomatu a se lasă de a face politica, mai cu deosebire o politica straina de densulu.

La 23 Octombore 1875 amu pornitu din gar'a Iassi penru Bucuresci; în acésta gara m'amu intalnit cu capitanulu Pandravu, care si d-sea pornea penru Bucuresci; mi-a parutu bine ca amu unu cunoscutu tovareshu de drumu, si intraremu amendoi în acelasi vagonu. Din vorba prin d-sea aflai ca la 22 si dlu colonelu Dabija pornise penru Bucuresci, vremea eră fôrte rea, viscolea, ninge, si nemetii de ometu se asediau meru pre sine, încātu din ce în ce circulatiunea deveniă mai anevoie. Trenulu d'abiă se miscă, amu deraiatu: ne-amu popritu, în fine cu multa nevoitua amu reinceptu drumulu si amu ajunsu la gar'a Marasiesci; aci amu vediu doi oficiieri superiori rusi; unulu mai betranu si altulu mai teneru; caletorii vorbiau multe la vederea acestoru militari straini. Unii spunéu ca este generalulu care fusese a feliicită si a asistă la caletori'a principelu Serbiei, altii spunéu ca este ambasadorele rusu dela Constantinopoli. Capitanulu Pandravu intrebă cine suntu acesti oficiieri pre siefulu garei pre care lu cunoscea, i-a respunsu ca este unu betranu generalu care vine în tiéra penru o di numai, a vedé loculu unde au peritu innecatu parintele seu, acestu locu este la Remniculu saratu.

Ací amu gasitu si pre colonelulu Dabija si pre dlu Alesandrescu Ureche care se aflau cu totii de 24 ore în acésta statie din caus'a intreruptiunei trenuriloru.

Toti acesti caletorii petrecuse o nôpte intr'ega cu principele Souvarovu si cu colonelulu rusu care eră adjutantulu seu. De aci trenulu nostru luă pre toti caletorii spre a-i conduce mai inainte câtu circulatiunea va permite; intraremu dar cu totii în acela'si vagonu: oficiieri rusi, colonelulu Debija capitanulu Pandravu, dlu Alesandrescu si vre-o câti-va straini caletorii. În gar'a Marasiesci aflaramu ca viscolulu intrerupsese circulatiunea între Brail'a, Ianc'a, Buzeu.

Totu aci aflaramu ca domnitoriulu si dlu generalu Florescu ministru de resbelu, stau în Brail'a de trei dile din caus'a intreruptiunei. Luceu ce amu potutu constată, căci penru a debleiă sinile în acele locuri, au lucratu dóue companii de soldati ce s'au adusu din Bucuresci ad hoc

pentru acésta operatie. — Erá o locomobila asverlita in piedisiulu sine-loru si infipta in siantiu de 150 m.

Acestu onorabilu Munro Butler-Johnstone, membru parlamentului englesu, care au inseratu frumós'a scrisóre in „Pall-Mall-Gazette“, au fostu indusu in retacire, séu ca poseda o imaginatiune destulu de spornica a ticluí o asiá poveste cum se dice romanesce basmulu cu cocosiulu rosiu, in ceea ce privesce intalnirea domnitorului cu principele Souvarov.

Principele rusescu caletoriá in tíera cá ori-ce muritoriu, fára missiune politica, fára chiaru a crede ca aru putea intalni pe Domnitoriulu tiei. Principele Souvarov, vediendu unu militariu, pre capitanulu Pandravu s'au adresatu d-sele cerendu-i esplicatiuni cum se putea merge mai dreptu, mai curendu la Râmnicu, tient'a caletoriei betránului principe.

Colonelulu Dabija si capitanulu i-au datu tóte esplicatiunile pentru acést'a, si cu acést'a ocaziune s'au facutu cunoscuti'a.

Colonelulu si capitanulu románu au gasitu de cuviintia ca trebuie a-lu inlesni si a-lu ingrigi pre betránulu generalu pâna la Brail'a. Capitanulu Pandrav s'au oferitu a-lu conduce pâna la Râmnicu; acést'a erá o datorie de curtósie, datorita dela militariu la militariu.

La 24 Octombree, la 12 óre nóptea, cu mare nevoitia amu sositu cu totii la si Brail'a. Dupa ce amu colindatu mai multe oteluri, amu gasitu la unu otelu odái, unde s'a asediatu principele Souvarov, adjutantulu seu, colonelulu Debija si capitanulu Pandravu; colonelulu Dabija se affá in haine civile; datori'a acestoru doi oficeri románi erá de a anuntia pe data pre d. generalu Florescu, cum intemplantu a venitu de a intalni pre principele Souvarov. Capitanulu fiindu in uniforma, colonelulu lu tramise la generalulu ministru de resbelu alu incunoscuti'a; capitanulu merse dara la ór'a un'a din nópte la cuartirulu dlui generalu Florescu, care locuia in aceeași casa cu domnitoriulu la d. Cerlenti. Generalulu erá gat'a a se culcá, inse primí pre data pre capitanulu Pandravu: dupa ce capitanulu i-a facutu istoriculu drumului, intalnirea cu principele Souvarov, generalulu Florescu gasi bine totu ce a facutu colonelulu si capitanulu, ordonandu capitanului sa remana atasiatu pre lángra persón'a principelui Souvarov pâna cându va merge la Râmnicu, si sa-lu conduca pâna la frontarie. Generalulu Florescu dete ordonile cuvenite a se face tóte onorurile Altetiei Sele principele Souvarov, anuntiandu-se pentru a-i dá visita la órele 10 diminétia. Capitanulu relatandu tóte colonelului Dabija l'au invitatu a merge diminétia la d. generalu Florescu.

Capitanulu Pandrav se presentá formalu la princ. Souvarov, cerendu-i ordonile sele, aretandu-i ca este atasiatu pre lángra persón'a sea din ordinu superioru, si anuntiandu-i totu odata si visit'a dlui generalu de divisie Florescu, ministru de resbelu. Ací principele Souvarov se gasea intr'unu impasu, cáci trenulu Cernovitiu—Suceav'a deraliase si fura nevoiti a lasá bagagiile loru la o gara óre-care incátu principele Souvarov nu avé uniforma presentabila si nici chiaru sabiile loru.

Generalulu Florescu veni la ór'a 10 $\frac{1}{2}$ la principele Souvarov si totu deodata invita pre principele cu adjutantulu seu din partea domnitoriului la dejunu la 11 $\frac{1}{2}$ óre in acea di. Sa venimu acum la cele scrise de membrulu parlamentului englesu si reproduse de jurnalulu „Románulu“, unde dice ca in acele trei faimóse dile aru fi statu inchisu impreuna in mic'a cetate a Brail'e (deca aru fi

scrisu celu putieniu in fost'a cetate) Domnitoriulu si principele Souvarov. Acést'a este o inventie, o adeverata minciuna si o voiu dovedí.

La 11 óre printiulu Souvarov, insotitu de capitanulu románu, veni la cuartierulu domnitoriului, dându intáiu visita dlui generalu Florescu si dupa unu quartu de óra se presenta Domnitoriului: dupa vre-o câte-va minute se dede dejunulu unde se aflau fatia 14 persóne militare si civile; conversatiunea fú despre armata si manevre; dejunulu se prelungi pâna la óra 1 $\frac{1}{2}$; dupa dejunu la órele 2 se anuncia domnitoriului ca trenulu póte porni si la 2 $\frac{1}{2}$ sa fimu la gara. Printiulu Souvarov insotitu de capitanulu románu porni la hotelu, dede ordonile sele si de acolo impreuna dreptu la gara, unde mai multi calatori asteptau cu nerabdare acést'a pornire. Toti plecaramu cu acestu trenu. Domnitoriulu, printiulu Souvarov, adjutantulu seu si generalulu Florescu intrara impreuna; in acelasi vagonu. Ajunseramu la locomobil'a resturnata; ací toti intraramu prin trasuri tieranesci, cum puturamu facuramu acestu drumu pâna la unu trenu care ne asteptá si de ací la órele 8 sér'a sosiramu la Buzeu; ací printiulu Souvarov se despartí de domnitoriulu si generalulu Florescu si insotitu numai de capitanulu románu, merse la prefectulu Buzelui unde petrecu nóptea; a dóu'a di porni la Râmnicu, asistá la ceremoni'a religiósá pentru memori'a parintelui seu care s'a inecatu in ap'a Râmnicu la anul 1807. Visitá loculu unde s'a intemplat accidentulu si mormentulu.

De ací s'au dusu si au luat de dejunulu in casele unui din cei mai mari proprietari ai judetiului Râmnicu. d. Nicolescu, senatoru, unde a asistatu 12 persóne, dejunulu fiindu presidatu de d. senatoru. De ací pornira la Buzeu, luá diu'a buna dela prefectulu Buzelui si porni la gar'a, de unde nu s'a despartitu de capitanulu románu de cátu la frontariile Romaniei.

Onorabile d. Munro Butler-Johnstone si membru alu parlamentului englesu, unde suntu acele trei faimóse dile ale d-tale cáci numai d-tá si cu ai d-tale sciti acést'a care diceti ca au statu inchisu domnitoriulu si printiulu Souvarov? Este de cunoscuti'a publica ca domnitoriulu si printiulu Souvarov nu au statu de cátu in diu'a de 25 Octombree, ori fatia cu mai multe persóne si nu cum d-tá povestesti in faimós'a d-tale scrisóre. Credu ca d-tá o persóna asia de seriósá, membru alu parlamentului englesu, mi vei fi recunoscatoriu ca prin acést'a a mea scrisóre; ve scotu din acestu nomolu de neadeveruri.

Afla, stimabile domnu si membru alu parlamentului englesu, ca printiulu Souvarov, a venitu in tíera fára misie politica si fára scopu a se intalni cu domnitoriulu. A venitu a vedé unu tristu suveniru pentru densulu, loculu unde s'a inecatu parintele seu si mormentulu unde a fostu ingropatu; de vrei sa affi mai multu elu aru fi doritu chiaru sa insarcineze pre capitanulu Pandrav a erige dóue colóne comemorative si a pune o pétra pre mormentu, nu credu ca pentru d-tá care esti destulu de profundu politicu acele dóue colóne, represintéza cele dóue guri ale Dunarei si piatr'a de pre mormentu fasi'a de pamentu a Basarabiei.

Aflati ca oficeri de statu majoru atasiati pre lángra persón'a printiului Souvarov n'au esistatu. — Singurulu oficeru atasiatu in totu tempulu au fostu capitanulu Pandrav, care este de cavalerie, asiá mi se pare, iéra nu de statu majoru.

Generalulu printiulu Souvarov nu au tienutu nici unu limbagiu pre tonu belicosu séu vre unu cuventu de ordine armatei române. In sér'a sosirei

nóstre la Brail'a, printiulu Souvarov a vedutu o companie de dorobanti dela Polizesci ce se intorcea din manevre, a admiratu tali'a ómeniloru, disciplin'a si regul'a cu care se coborea acést'a compania din vagóne. Colonelulu Dabija a esplicatu printiului Souvarov ca acést'a trupa serva pre luna numai siepte dile, restulu vremei lucréza pamentulu loru, ei suntu posibili de a fi chiamati ori cându guvernulu si tíer'a aru avé trebuintia de ei, a-i mobilisá in ori-ce directiuni; a admiratu acést'a institutie, si a statu pâna cându compani'a a defilatu pentru pornire, admirándu acést'a infanterie. — In adeveru, acést'a compania avé unu aeru seriosu si militar. Iéta dle, Munros Butler-Johnstone, si stimabile membru alu parlamentului englesu, adeverulu si singurulu adeveru asupr'a venirei in Romani'a a printiului Souvarov.

Cei cari va indusu in asiá erori grave si v'au espusu a scrie asemene farse intr'unu jurnalulu seriosu cá „Pall-Mall-Gazete“ au facutu o farsa. Iéra cei din Romani'a cari au reprodus'o in jurnalule române au facut'o numai si numai spre a descredita pre domnitoriulu tiei.

Nechiforescu.

Varietáti.

** Multiamita publica. Nobil'a dómna Sofi'a Gidofalvi nascuta Falcoianu din iubirea cátra biseric'a gr. orientale, se indura cu liberalitate a ne infrumsetia biseric'a din Uzonu, judetiulu Trei-scaune cu unu clopotu de patru máji in valóre de 450 fl. a. c. daru unu pamentu de aratura de 1200 $\square$; si unu stiharu cusutu cu mánile dumnea-ei. — Pentru care din inima adánca i se aduce ferbinte multiamire generósei d-ne, pre care o mána ceréscá a adus'o in mijloculu nostru, cá si biseric'a nóstra sa se bucure de binevoitori si de patroni. Scimu, ca evlavios'a dómna a voitu sa nu scie stáng'a ce face drépt'a; convingerea nóstra insa este, ca tacerea nóstra ací nu are locu; iér' noi n'amu respunde cu demnitate celoru ce ne facu bine. Deci ve rugámu dle Redactoru! cá in stimatulu d-v. jurnalulu sa binevoiti a primí espresionile nóstre de recunoscintia pentru susu numitele daruri, care voru remáné scrise cu litere nesterse in inimile nóstre.

Uzonu 4 Martie 1876.

Comitetulu parochialu de r. gr. or. din Uzonu.

Ioanu Popoviciu,
parochu gr. or.

** Cuartetulu svedicu. Patru femei june din Svedi'a, cari caletorescu dela 1873 prin Europ'a, au fostu dilele trecute si aici in Sibiui si s'au produsu in cantári de dóue ori in sal'a teatrului de aici. Cuartetulu representa dóue sopranuri si dóue alturi. Piese alese pentru productiuni erau luate din cántecele norvegice si svedice. Vocile cele sonore si acordele cele admirabile au pusu in uimire chiaru si pre ómeni de specialitate. Cine vré sa auda ce placere póte produce cantarea armonica, déca i se da ocaziune, sa asculte cuartetulu svedicu si de siguru nu i va paré reu nici de tempulu nici de banii sacrificati.

** Cea mai mare defrandare s'a intemplat nu de multu in Belgiu. Secretariulu dela banc'a Belgique in Brüssel'a n'a defrandatu mai multu de cátu siepte millióne si s'a dusu cu ele. Millionariulu insieptitu pre calea cea mai eftina nu s'a bucuratu indelungu de avuti'a sea, cáci in 12 Martiu fú arestatu pre vaporulu „City of Paris.“

** Tempulu. Dupa o iérna in intielesulu celu adeveratu alu cuventului primavér'a se apropia mai curendu de cum ne-amu dedatu a o asteptá dupa esperintia a vre-o cátoru-va ani de mai nainte. Dejá la

Santulu Haralampiu s'au aratatu dile frumóse si de atunci incóce tempulu a continuatu a fi totu mai placutu. In presér'a Santiloru patrudieci de martiri ne-a surprinsu si o mica tempestate. Intre 8 si 9 óre sér'a erá inca parte mare ceriulu seninu; dara unu fulgeru anuncia ca are sa vina ce-va. Indata dupa 10 óre fulgerile se repetira si o detonatiune ne anuncia si tempu de véra. Detonatiunile nu se repetira, o plóia buna amestecata cu melusiei, carea pâna in diu'a santiloru se prefacú iéra numai in plóia lina, udá pamentulu binisioru. Sperámu ca vomu scapá cu atát'a si noi nu vomu gustá din furtunile, cari ni le vestescu diurnalele ca s'au intemplat in alte tieri din apusulu si nordulu Europei.

Publicare de licitatiune.

Comun'a bisericésca gr. or. din Resnovu dupa ce si-au primitu aprobárele necesari dela autoritátele mai inalte competinti, — in diu'a de 25 Martie st. v. 1876 la 10 óre a. m. va vinde prin licitatiune verbala publica, padurea de fagu de pre muntele bisericiei Baiu séu Dibam u aflatoriu in Romani'a districtulu Prahov'a.

Conditiiunile de licitare precum si alte esplicári se potu capetá si respective vedé in scól'a romana de aici, unde se va tiené si licitatiunea.

Resnovu in 25 Fauru 1876.

2—3 Comitetulu parochiale.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de class'a III Buciumu-satu, in protopresbiteratulu Abrudului, se deschide concursu, pâna la 8 Aprile 1876.

Emolumentele suntu, tacele stolaru bine regulate dela 130 de familii, si folosirea cimiteriului, eventual-minte, déca aru voi se ocupe si postulu de invetiatoriu, va primí inca unu salariu de 120 fl. v. a, cuartiru si lemne.

Doritorii de a competá la acést'a parochie, au de a-i substerne concursesele instruite conformu legeri — pâna la terminulu prefiptu, subscrisului.

Abrudu in 4 Martiu 1876.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Ioane Gallu,

prot. gr. or. alu Abrudului

(1—3)

Edictu.

Nicolae Sierbanu de religiunea gr. orientala din Sebesiulu de susu, paresindu cu necredintia pre legiuit'a sea muiere Eva nascuta Chiridonu de patru ani si jumetate, se citeza prin acestu edictu de a se infatisia la subsemnatulu foru in terminu de unu anu si o di, cáci la din contra se va decide procesulu matrimonialu sullevatu de numit'a muiere si in absentia lui.

Sibiui in 25 Ian. 1876.

Scaunulu protopr. gr. or. tract. II alu Sibiului.

I. Popescu,
protopopu.

(3—3)

Edictu.

Zosimu Comanu din Nou, de religiunea gr. or. carele parasí pre legiuit'a sea sotia Mari'a Ioanu Savu totu de acolo, de 3 ani de dile, si nu se scia unde se afla, este citatu prin acést'a a se infatiosá la subsemnatulu foru matrimoniale, cáci de nu se va infatiosá in restempu de unu anu si o di dela datulu de facia se va pertractá actiunea sotiei sele si in absentia lui.

Brasiovu in 16 Ianuariu 1876.

Scaunulu protopr. gr. or. alu tract. II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,
protopresbiteru.

(1—3)